

I

(Resoluties, aanbevelingen en adviezen)

RESOLUTIES

RAAD

RESOLUTIE VAN DE RAAD

van 3 juni 2010

betreffende een geactualiseerd handboek met aanbevelingen voor de internationale politiesamenwerking en maatregelen ter voorkoming en bestrijding van geweld en ongeregelheden rond voetbalwedstrijden met een internationale dimensie waarbij ten minste één lidstaat is betrokken

(2010/C 165/01)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De Europese Unie heeft zich onder meer ten doel gesteld de burgers in een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid een hoog niveau van zekerheid te verschaffen door de ontwikkeling van gezamenlijk optreden van de lidstaten op het gebied van politieke samenwerking en, mutatis mutandis, in samenhang met andere vormen van internationale samenwerking, als bepaald in Titel V van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.
- (2) De Raad heeft op 21 juni 1999 een resolutie aangenomen betreffende een handboek voor de internationale politiesamenwerking en maatregelen ter voorkoming en bestrijding van geweld en ongeregelheden rond internationale voetbalwedstrijden ⁽¹⁾.
- (3) Deze resolutie werd eerst vervangen door de resolutie van de Raad van 6 december 2001 en daarna door de resolutie van de Raad van 4 december 2006 betreffende een geactualiseerd handboek met aanbevelingen voor de internationale politiesamenwerking en maatregelen ter voorkoming en bestrijding van geweld en ongeregelheden rond voetbalwedstrijden met een internationale dimensie waarbij ten minste één lidstaat is betrokken ⁽²⁾.
- (4) Laatstgenoemde resolutie suggereerde om in het licht van actuele ervaringen wijzigingen in het handboek voor te stellen.

- (5) In het licht van de ervaringen van de voorbije jaren, zoals de wereldbeker 2006 en het Europees kampioenschap 2008, en de door deskundigen verrichte evaluatie van de internationale politieke samenwerking in het kader van deze toernooien en van de uitgebreide politieke samenwerking bij internationale en clubwedstrijden in Europa in het algemeen en vergelijkbare ontwikkelingen en ervaringen met betrekking tot andere sportevenementen met een internationale dimensie, is het handboek in de bijlage van die resolutie van 4 december 2006 herzien en geactualiseerd.
- (6) De wijzigingen in het geactualiseerde handboek in de bijlage laten de bestaande nationale bepalingen, in het bijzonder de bevoegdheidsverdeling tussen de verschillende overheden en diensten in de betrokken lidstaten, en de uitoefening door de Commissie van de bevoegdheden waarover zij krachtens het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie beschikt, onverlet,

NEEMT DE VOLGENDE RESOLUTIE AAN:

- (1) De Raad verzoekt de lidstaten de politieke samenwerking bij voetbalwedstrijden (en, in voorkomend geval, andere sportevenementen) met een internationale dimensie te blijven opvoeren.
- (2) Om dit te bereiken geeft het geactualiseerde handboek in de bijlage een aantal voorbeelden van sterk aanbevolen werkmethode die de politie moet kunnen toepassen.
- (3) Deze resolutie vervangt de resolutie van de Raad van 4 december 2006.

⁽¹⁾ PB C 196 van 13.7.1999, blz. 1.

⁽²⁾ PB C 322 van 29.12.2006, blz. 1-39.

BIJLAGE

Handboek met aanbevelingen voor de internationale politiesamenwerking en maatregelen ter voorkoming en bestrijding van geweld en ongeregeldeheden rond voetbalwedstrijden met een internationale dimensie waarbij ten minste één lidstaat is betrokken Hoofdstuk Inhoudsopgave handboek**Inleiding — Grondbeginselen**

1. Informatiebeheer door de politie
2. Evenementgerelateerde voorbereidingen door de politie
3. Samenwerking tussen politiediensten tijdens het evenement
4. Samenwerking tussen politie en organisator
5. Samenwerking tussen politie, justitie en met vervolging belaste autoriteiten
6. Samenwerking tussen politie en supporters
7. Communicatie- en mediastrategie
8. Bijeenkomst van EU-voetbaldeskundigen
9. Lijst van relevante documenten over de veiligheid en de beveiliging van voetbalwedstrijden

Aanhangsels

1. Dynamische risicobeoordeling en crowd management
2. Termijnen voor verzoeken om producten en diensten van Europol
3. Specificaties voor en voorbeeld van politie-identificatievest
4. Categorieën voetbalsupporters

INLEIDING: BASISBEGINSELEN

Dit document heeft ten doel de veiligheid en de beveiliging van voetbalwedstrijden met een internationale dimensie te vergroten, en in het bijzonder de internationale politiesamenwerking zo doeltreffend mogelijk te maken.

De inhoud kan, in voorkomend geval, ook worden toegepast op andere sportevenementen met een internationale dimensie.

De inhoud laat de bestaande nationale bepalingen, in het bijzonder de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de verschillende instanties in elke lidstaat onverlet.

Hoewel dit document hoofdzakelijk betrekking heeft op internationale politiesamenwerking, wordt, gezien het feit dat bij het beheer van voetbal evenementen (en andere sportevenementen) altijd verschillende instanties betrokken zijn, ook aandacht besteed aan de relatie tussen de politie en andere belangrijke partners, zoals de organisator van een evenement.

Bij de internationale politiesamenwerking en de ordehandhaving bij voetbalwedstrijden moet worden uitgegaan van het legaliteitsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel. Aanhangsel 1 bevat voorbeelden van goede praktijk.

Het is aan de bevoegde autoriteiten van de organiserende lidstaat te zorgen voor een veilig en beveiligd evenement, maar de autoriteiten van de deelnemende landen, de buurlanden en de landen van doorreis moeten, waar nodig, hulp verlenen.

Dit document dient breed te worden verspreid en toegepast in de lidstaten en in andere landen binnen en buiten Europa teneinde de veiligheids- en beveiligingsrisico's zo klein mogelijk te houden en te zorgen voor effectieve internationale politiesamenwerking.

HOOFDSTUK 1

Informatiebeheer door de politie

AFDELING 1

Bepaalde criteria waaraan het informatiebeheer kan voldoen

I. INLEIDING

De tijdige uitwisseling van accurate informatie is van cruciaal belang om de veiligheid en de beveiliging te verbeteren en voetbalgerelateerd geweld en ongeregeldeheden te voorkomen.

Overeenkomstig Besluit 2002/348/JBZ van de Raad moet iedere lidstaat een nationaal informatiepunt betreffende voetbal (NIV) oprichten, dat fungeert als centraal en uniek aanspreekpunt voor de uitwisseling van relevante informatie met betrekking tot voetbalwedstrijden met een internationale dimensie en voor de uitwerking van de internationale politie-samenwerking rond voetbalwedstrijden.

In het geval van rechtstreekse contacten tussen de organiserende en de bezoekende politiediensten wordt de informatie tegelijkertijd ook gedeeld met de betrokken NIV's. Deze contacten mogen geen afbreuk doen aan de essentiële rol van het NIV bij het garanderen van de kwaliteit van de informatie en de brede verspreiding ervan onder de andere betrokken partners en autoriteiten.

De betrekkingen tussen het NIV en de bevoegde nationale autoriteiten worden beheerst door het toepasselijke nationaal recht.

Overeenkomstig Besluit 2002/348/JBZ ziet iedere lidstaat erop toe dat:

- het NIV zijn taken efficiënt en op een bevredigende wijze kan uitvoeren;
- het NIV wordt uitgerust met de noodzakelijke materiële voorzieningen om de toegewezen taken efficiënt en snel te kunnen uitoefenen;
- het personeel van het NIV opgeleid en toegerust wordt om te fungeren als nationale bron van expertise op het gebied van ordehandhaving bij voetbalwedstrijden en de daarmee samenhangende veiligheids- en beveiligingsvraagstukken.

De NIV's werken op basis van gelijkheid.

II. TAKEN MET INTERNATIONALE DIMENSIE

Het NIV ondersteunt de bevoegde nationale autoriteiten. Op basis van de geanalyseerde en geëvalueerde informatie worden aan de bevoegde nationale autoriteiten de nodige voorstellen of aanbevelingen aangereikt als hulp bij het ontwikkelen van een voetbalbeleid waarbij verschillende instanties betrokken zijn.

Het NIV steunt de lokale politie naar aanleiding van een nationale of internationale voetbalwedstrijd.

Ten behoeve van de NIV's van andere landen moet ieder NIV beschikken over een permanente risico-analyse ⁽¹⁾ van de eigen clubs en van het eigen nationaal team. De risico-analyse wordt met de andere NIV's gedeeld aan de hand van de formulieren op de website van het NIV (www.nfip.eu) ⁽²⁾.

Ieder NIV heeft toegang tot de nodige nationale politiedatabanken. De uitwisseling van persoonsgegevens geschiedt overeenkomstig de toepasselijke nationale en internationale regelgeving, in het bijzonder het Prümbeesluit van de Raad ⁽³⁾ of bilaterale of multilaterale overeenkomsten.

Het NIV zorgt ervoor dat de informatie inhoudelijk op kwaliteit wordt getoetst.

⁽¹⁾ Een risico-analyse houdt in dat een profiel wordt opgesteld van nationale en clubsupporters, waaronder risicogroepen, hun gedrag jegens andere supporters in binnen- en buitenland, met inbegrip van lokale bevolkingsgroepen, en de omstandigheden die een mogelijk risico kunnen vergroten (daaronder begrepen het contact met politie en stewards).

⁽²⁾ De website van het NIV is een uitsluitend voor NIV's toegankelijke sterk beveiligde website die informatie bevat over voetbalwedstrijden met een internationale dimensie (bv. overzicht van de betrokken clubs, verslagen van voor en na de wedstrijd).

⁽³⁾ Besluit 2008/615/JBZ van de Raad van 23 juni 2008 inzake de intensivering van de grensoverschrijdende samenwerking, in het bijzonder ter bestrijding van terrorisme en grensoverschrijdende criminaliteit (PB L 210 van 6.8.2008, blz. 1).

Het NIV kan deze informatie-uitwisseling in voorkomend geval uitbreiden tot andere instanties die bijdragen tot de veiligheid en de beveiliging.

De informatie wordt uitgewisseld met gebruikmaking van de passende formulieren, die te vinden zijn op de NIV-website.

III. UITWISSELING VAN POLITIE-INFORMATIE

1. Soorten informatie

Er kan een onderscheid worden gemaakt tussen algemene informatie en persoonsinformatie. Onder evenement wordt verstaan een bepaalde wedstrijd of een bepaald toernooi in al zijn dimensies.

a) Algemene informatie

Algemene informatie kan onderverdeeld worden in drie categorieën:

- strategische informatie: gegevens die het evenement in al zijn dimensies omschrijven, met bijzondere aandacht voor de veiligheids- en beveiligingsrisico's die het inhoudt;
- operationele informatie: informatie die dienstig is voor de evenementgerelateerde analyse van alle mogelijke risico's;
- tactische informatie: gegevens die de operationele verantwoordelijken helpen passend te reageren op problemen in verband met ordehandhaving en veiligheid tijdens het evenement.

b) Persoonsinformatie

Met persoonsinformatie wordt in deze context bedoeld de informatie over individuele personen die als mogelijk gevaar voor de openbare veiligheid rond het evenement worden beschouwd. Het kan daarbij ook gaan om personen die in het verleden geweld of ongeregelheden rond voetbalwedstrijden hebben veroorzaakt of daartoe hebben bijgedragen.

2. Chronologisch verloop van de informatie-uitwisseling

Er kunnen drie fases worden onderscheiden: voor, tijdens en na het evenement: Deze drie fases zullen niet noodzakelijk steeds strikt te scheiden zijn.

a) Taak van het NIV van het organiserende land

1. Voor het evenement

Op strategisch vlak wordt een verzoek om informatie gericht aan het NIV van het ondersteunende land of de ondersteunende landen. Dit verzoek omvat met name:

- een risico-analyse van de supporters van het bezoekende team;
- andere relevante informatie over de veiligheid en de beveiliging van het evenement, zoals de reisgegevens van de supporters en politieke of andere dreigingen.

Het NIV van het organiserende land verstrekt informatie over de toepasselijke wetgeving, het beleid van de overheden (bv. alcoholbeleid), de organisatie van het evenement en belangrijk veiligheids- en beveiligingspersoneel.

Alle relevante informatie wordt aan de andere betrokken NIV's verstrekt en wordt met gebruikmaking van de passende formulieren op de NIV-website geplaatst.

Op operationeel vlak wordt het NIV van het ondersteunende land of de ondersteunende landen verzocht tijdig accurate informatie te verstrekken over verplaatsingen van gewone en risicosupporters, het deelnemend team (wanneer er een dreiging is), de ticketverkoop en alle andere relevante informatie.

Het NIV van het organiserende land verstrekt het NIV van het ondersteunende land (de ondersteunende landen) met name informatie over de wijze waarop de bezoekende politiedelegatie wordt ingeschakeld in de ordehandhavingsoperatie van het organiserende land, alsmede informatie voor bezoekende supporters, enz.

2. Tijdens het evenement

Op operationeel vlak kan het NIV van het organiserende land verzoeken om bevestiging van eerder verstrekte informatie en om actualisering van de risico-analyse. Een dergelijk verzoek wordt via de verbindingsfunctionarissen afgehandeld als er een systeem van verbindingsfunctionarissen is.

Op tactisch vlak verstrekt het NIV van het organiserende land feedback over de betrouwbaarheid van de verstrekte informatie.

Daarnaast moet algemene informatie over de terugkeer van supporters, ook van de uitgewezen en/of niet toegelaten supporters, worden doorgegeven aan de NIV's van het land van herkomst en van de transitlanden.

3. Na het evenement

Het NIV van het organiserende land verstrekt de ondersteunende NIV's (met gebruikmaking van de passende formulieren op de NIV-website) informatie over:

- het gedrag van supporters opdat het NIV van het land van de club waarvan zij supporter zijn en/of van het land waar zij verblijven een geactualiseerde risico-analyse kan opstellen;
- de beschrijving van incidenten die zich hebben voorgedaan. Informatie over arrestaties en sancties wordt uitgewisseld conform de nationale en internationale regelgeving;
- de praktische bruikbaarheid van de verstrekte informatie en de steun van de bezoekende politiedelegatie(s) (zie hoofdstuk 2).

b) Taken van het NIV van het ondersteunende land/de ondersteunende landen

1. Voor het evenement

Het NIV van het ondersteunende land/de ondersteunende landen reageert op een informatieverzoek van het NIV van het organiserende land en verstrekt op eigen initiatief alle relevante informatie aan de andere betrokken NIV's.

2. Tijdens het evenement

De aangeleverde informatie worden geactualiseerd en de bewegingen en verblijfplaatsen van de supporters worden geobserveerd. Nuttige informatie over evenementgerelateerde incidenten in hun land van herkomst tijdens wedstrijden of toernooien wordt eveneens aan het organiserende land en andere betrokken NIV's verstrekt.

3. Na het evenement

De risico-analyse wordt geactualiseerd op basis van de door het NIV van het organiserende land en de bezoekende politiedelegatie verstrekte informatie (zie hoofdstuk 2).

De informatie-uitwisseling en het werk van de bezoekende politiedelegatie worden geëvalueerd.

AFDELING 2

Bijkomende richtsnoeren betreffende de taken van de NIV's

Op nationaal niveau staat het NIV in voor de coördinatie van de informatie-uitwisseling met betrekking tot voetbalwedstrijden en, in voorkomend geval, de coördinatie en organisatie van de opleiding en het werk van de inlichtingfunctionarissen en/of spotters.

De NIV's fungeren als kanaal voor de uitwisseling van informatie met niet-EU-landen. Indien deze landen niet beschikken over een NIV, dient hen te worden gevraagd een centraal en uniek aanspreekpunt aan te wijzen. De contactgegevens worden meegedeeld aan de andere NIV's en op de NIV-website geplaatst.

Op nationaal niveau fungeert het NIV als kenniscentrum. Naast de politie kunnen ook ambtenaren en academici een inbreng hebben in de werking van het NIV als kenniscentrum.

Een NIV kan, conform zijn nationale wetgeving, met een derde een formele bilaterale overeenkomst betreffende de uitwisseling van bepaalde gegevens sluiten. Deze informatie wordt niet met anderen gedeeld zonder toestemming van de gegevensverstrekker.

Voor toernooien neemt het NIV van het organiserende land contact op met het NIV van het ondersteunende land of de ondersteunende landen via de aangewezen nationale verbindingfunctionaris, indien er een is.

Voor eenmalige wedstrijden neemt het NIV van het organiserende land contact op met het NIV van het ondersteunende land via de aangewezen verbindingfunctionaris of de operationeel coördinator van het land.

Voor aangelegenheden zoals terrorismebestrijding en zware georganiseerde criminaliteit communiceert het NIV van het organiserende land of de bevoegde politiedienst via een bestaand netwerk of daartoe aangestelde gespecialiseerde verbindingfunctionarissen.

Europol kan, overeenkomstig zijn mandaat, een belangrijke rol spelen in de ondersteuning van de bevoegde autoriteiten van landen die belangrijke internationale voetbaltoernooien organiseren door op verzoek relevante informatie en analyse te verstrekken, alsook algemene dreigingsevaluaties van zware en georganiseerde criminaliteit, en terrorisme. Teneinde de informatie-uitwisseling te vergemakkelijken, kan tevens een Europol-Verbindingsofficier (EVO) tijdens het evenement ter plaatse worden ingezet ⁽¹⁾.

Indien er ook een lokaal informatiepunt voetbal is, werkt het samen met het NIV. Het lokaal informatiepunt informeert het NIV en andersom. In deze informatieverstrekking wordt rekening gehouden met de door de bezoekende politiedeleгатie verstrekte informatie.

HOOFDSTUK 2

Evenementgerelateerde voorbereidingen door de politie

Bezoekende politiedelegaties

Een efficiënte voorbereiding van evenementen door de politie van het organiserende land wordt ondersteund door de uitwisseling van zoveel mogelijk informatie, overeenkomstig de beginselen van hoofdstuk 1 van dit handboek.

Het organiserende NIV zou, na nauw overleg met de politiediensten, een politiedelegatie moeten uitnodigen uit landen die een toegevoegde waarde kunnen bieden. Deze toegevoegde waarde wordt bekeken in het licht van een aantal factoren, zoals professionele ervaring met de beheersing van het gedrag van bezoekende supporters, met inbegrip van risicosupporters, en het aan de organiserende politie kunnen aanleveren van informatie om de risico's voor de openbare orde zo klein mogelijk te maken.

Het organiserende NIV kan ook politiemensen uitnodigen die ervaring als lid van een bezoekende politiedelegatie wensen op te doen opdat zij in de toekomst een toegevoegde waarde kunnen bieden bij voetbalwedstrijden waarbij supporters uit hun land betrokken zijn.

Overeenkomstig Besluit 2002/348/JBZ van de Raad wordt de formele uitnodiging aan een bezoekende politiedelegatie in het kader van eenmalige voetbalwedstrijden met een internationale dimensie gestuurd via het NIV van het organiserende land, dat door de betrokken politiediensten wordt geadviseerd gezien de bijzondere doelen van de samenwerking, wordt in de uitnodiging de samenstelling van de delegatie vermeld en worden de rol en verantwoordelijkheden van de betrokkenen omschreven. Tevens wordt de geplande duur van het verblijf van de bezoekende politiedelegatie in het organiserende land vermeld.

Voor internationale toernooien en eenmalige wedstrijden (indien een van de beide betrokken NIV's daarom verzoekt) gaat de formele uitnodiging aan een bezoekende politiedelegatie, op advies van het NIV van het organiserende land, uit van het in dat land bevoegde ministerie. Er kan hierover een intergouvernementele overeenkomst bestaan.

⁽¹⁾ Zie aanhangsel 2 voor de termijnen voor verzoeken om producten en diensten van Europol.

Indien het organiserende NIV geen bezoekende politiedelegatie uitnodigt, kan het NIV van het zendland, indien dit wenselijk wordt geacht, het organiserende NIV een proactief voorstel tot het zenden van een delegatie doen toekomen. Indien het organiserende NIV niet op dit voorstel ingaat, maar een politiedelegatie toch afreist, treedt deze op in een niet-officiële hoedanigheid die buiten het bereik van dit handboek valt.

De nadere bijzonderheden (bv. politiebevoegdheden, uitrusting, uniformen, enz.) betreffende de bezoekende politiedelegatie worden onderling afgesproken tussen de betrokken NIV's, na overleg met de lokale politie voor eenmalige wedstrijden. Indien er geen overeenkomst tussen de regeringen van de beide landen gesloten is, dienen deze afspraken in overeenstemming te zijn met artikel 17 van Besluit 2008/616/JBZ van de Raad ⁽¹⁾ en de toepasselijke nationale wetgeving.

De bezoekende delegatie mag niet meer leden tellen dan met het organiserende NIV is afgesproken en dient de commando- en controleregelingen van de organiserende politie te eerbiedigen. Indien zij anders dan op de afgesproken wijze optreden, handelen zij buiten het kader van dit handboek en de toepasselijke besluiten van de Raad van de EU en de EU-verdragen.

De betrokken NIV's spreken de bijzonderheden van de uitnodiging tot ondersteuning af ruim voor het toernooi en/of de eenmalige wedstrijd om de bezoekende politiedelegatie voldoende voorbereidingstijd te laten. Daarom wordt zo spoedig mogelijk na de bekendmaking van de datum van de wedstrijd een uitnodiging tot ondersteuning voorgelegd.

Voor eenmalige wedstrijden met een internationale dimensie heeft de bezoekende politiedelegatie minimaal 3 weken voorbereidingstijd nodig. Indien een wedstrijd minder dan 3 weken vooraf wordt bekendgemaakt (bijvoorbeeld in de latere fasen van een Europese voetbalcompetitie of bij verhoogd risico), wordt de uitnodiging onmiddellijk verzonden. Voor internationale toernooien heeft de bezoekende politiedelegatie minimaal 16 weken voorbereidingstijd nodig.

Financiële regelingen

Bij elke gelegenheid betaalt het organiserende land de accommodatie, maaltijden (of onderhoud) en andere plaatselijke faciliteiten, en betaalt het bezoekende land de reis- en salariskosten van de betrokken delegatieleden. Bij wijze van uitzondering kunnen de betrokken NIV's andere regelingen afspreken. Deze regelingen dienen te worden vermeld in het Protocol voor de inzet van bezoekende politiedelegaties dat beschikbaar is op de NIV-website.

Verantwoordelijkheden van de organiserende politie

De politie van het organiserende land stelt de belangrijke leden van de bezoekende politiedelegatie in de gelegenheid zich op de hoogte te stellen van de organisatie van het politietoetreden in het organiserende land en/of de stad (-steden) waar het evenement plaatsvindt en van de situering van de stadions, en kennis te maken met de operationele commandanten van de betrokken stad/steden tijdens de wedstrijddag(en).

- Voor internationale toernooien dient dit ten minste een maand voor het toernooi te geschieden (bv. door het organiseren van workshops of seminars voor de belangrijke leden van de bezoekende politiedelegaties);
- voor eenmalige wedstrijden met een internationale dimensie gebeurt dit op één van de dagen voorafgaand aan de wedstrijd.

Begeleiding van bezoekende politiedelegaties

Het is van het grootste belang dat de veiligheid van alle leden van een bezoekende politiedelegatie wordt gegarandeerd en dit moet tot uiting komen in alle risicobeoordelingen van de politie-inzet die door de organiserende en de bezoekende politiediensten worden verricht.

De leden van een bezoekende politiedelegatie, in het bijzonder de verbindingsfunctionaris, de coördinator van de operaties en de uitvoerende politiefunctionarissen (zie hierna) moeten zij aan zij werken met de lokale politiefunctionarissen (de zogenaamde „begeleiders”) welke zelf politiefunctionarissen in dienst moeten zijn die bij voorkeur ervaring hebben met ordehandhaving bij voetbalwedstrijden in eigen stad of land, en vertrouwd zijn met de locatie van het evenement en de potentiële risicogebeden.

De Begeleiders:

- moeten ingeschakeld worden in de nationale/lokale ordehandhaving en informatie kunnen doorgeven op grond waarvan operationele politiecommandanten belangrijke beslissingen kunnen nemen;
- moeten de organisatie, procedures en commandostructuur van hun politie kennen;

⁽¹⁾ Besluit 2008/616/JBZ van de Raad van 23 juni 2008 betreffende de uitvoering van Besluit 2008/615/JBZ inzake de intensivering van de grensoverschrijdende samenwerking, in het bijzonder ter bestrijding van terrorisme en grensoverschrijdende criminaliteit (PB L 210 van 6.8.2008, blz. 12)

- worden niet belast met het toezicht op hun eigen risicosupporters wanneer zij worden ingezet voor de begeleiding van een bezoekende politiedelegatie;
- worden gedetailleerd gebriefd over de ordehandavingsoperatie van het organiserende land en de verantwoordelijkheden, alsmede over de taken die van de leden van de bezoekende politiedelegatie worden verwacht;
- zijn verantwoordelijk voor de veiligheid van de bezoekende politiedelegatie en verstrekken een kanaal voor communicatie met de organiserende politiedienst;
- worden voor de duur van de operatie samen met de bezoekende politiedelegatie ingezet, hetgeen zal bijdragen tot een efficiënte werkrelatie;
- werken met de bezoekende politiedelegatie in een vooraf afgesproken gemeenschappelijke taal.

Samenstelling en taken van de bezoekende politiedelegatie

De bezoekende politiedelegatie is zodanig samengesteld dat zij in staat is de ordehandavingsoperatie van het organiserende land te ondersteunen, bijvoorbeeld door:

1. een permanente dynamische risicobeoordeling te verrichten en deze ter kennis te brengen van de organiserende politiediensten (zie aanhangsel 1);
2. te communiceren en om te gaan met bezoekende supporters;
3. indien dit toegestaan is op grond van de nationale wetgeving van het organiserende land en het organiserende land ermee instemt, informatie en inlichtingen te verzamelen namens de organiserende politiedienst of voor eigen behoeften.

Naargelang de aard van de te leveren ondersteuning kan de delegatie bestaan uit:

1. **een delegatieleider**, die functioneel en hiërarchisch verantwoordelijk is voor de bezoekende politiedelegatie;
2. **een verbindingfunctionaris** (of meerdere indien afgesproken door de betrokken NIV's), die in het bijzonder belast is met de informatie-uitwisseling tussen zijn thuisland en het organiserende land;
3. **een operationeel coördinator**, die is belast met het coördineren van de werkzaamheden van de bezoekende politiefunctionarissen;
4. **uitvoerende politiefunctionarissen** (al dan niet in uniform), die zijn belast met spotting, supporterscontact of -begeleiding, dan wel andere taken;
5. **een persvoorlichter**. Het hoofd van de bezoekende politiedelegatie kan, indien dit passend wordt geacht, als persvoorlichter fungeren en/of een eigen persvoorlichter hebben.

Belangrijke taken

Verbindingsfunctionaris en/of operationeel coördinator

De aanstelling van een verbindingfunctionaris en/of een operationeel coördinator heeft ten doel efficiënte informatie-uitwisseling tussen de autoriteiten van het bezoekende en het organiserende land rond een eenmalige voetbalwedstrijd of een toernooi mogelijk te maken.

Beide functies kunnen door dezelfde ambtenaar worden vervuld. Het is aan de organiserende en bezoekende politiediensten om overeen te komen of dit de geschikte oplossing is, en dit moet per geval worden besloten vóór de inzet in het organiserende land.

De verbindingfunctionaris/operationeel coördinator moet ten minste aan de volgende vereisten voldoen:

- een goede actieve kennis van dit handboek hebben;

- inzicht hebben in de vereiste processen voor het faciliteren van de internationale uitwisseling van informatie;
- hun land kunnen vertegenwoordigen en hun functie doeltreffend kunnen uitvoeren bij het onderhouden van contacten met de organiserende politiediensten (i.e. diplomatisch en onafhankelijk zijn, voldoende zelfvertrouwen hebben en in een op voorhand overeengekomen gemeenschappelijke taal kunnen communiceren);
- achtergrondkennis hebben van de situatie inzake aan voetbal gerelateerd geweld/ongeregelde heden in hun land.

De hoofdtaken van een verbidingsfunctionaris/operationeel coördinator kunnen als volgt worden samengevat:

- informatie/inlichtingen verzamelen en doorgeven tussen hun delegatie en de organiserende/lokale politiediensten;
- ervoor zorgen dat hun uitvoerende politiefunctionarissen doeltreffend worden ingezet (in uniform en/of in burgerkleding), teneinde een integrale rol te spelen in het politieoptreden van het organiserende land bij het evenement;
- tijdig en accuraat advies verstrekken aan de commandant van de organiserende/lokale politiediensten.

Tijdens internationale toernooien zal de verbidingsfunctionaris waarschijnlijk in een nationaal of binationaal politieel informatie- en coördinatiecentrum (PICC) worden ingezet; de operationeel coördinator kan in een lokaal informatiepunt in het gebied waar de wedstrijd plaatsvindt, worden ingezet. Voor eenmalige wedstrijden kunnen ze in het NIV van het organiserende land, of in een andere geschikte omgeving worden ingezet.

De verbidingsfunctionaris/operationeel coördinator werkt bij eenmalige wedstrijden nauw samen met de politie van de organiserende stad.

Om hun functies doeltreffend uit te voeren biedt de organiserende politie de verbidingsfunctionarissen/operationeel coördinatoren toegang tot de relevante technische uitrusting.

Uitvoerende politiefunctionarissen

De evenwichtige inzet van de bezoekende uitvoerende politiefunctionarissen, in uniform of in burgerkleding (gewoonlijk „spotters” genoemd), kan:

- door de organiserende politie worden gebruikt voor interactie met de bezoekende supporters, teneinde te helpen bij crowd management;
- ervoor zorgen dat risicosupporters minder anoniem zijn in een menigte en dat zij minder kansen krijgen om ongestraft geweld uit te lokken of daaraan deel te nemen;

De functionarissen dienen ervaring te hebben met ordehandhaving bij voetbalwedstrijden in eigen land.

Zij:

- beschikken over de vaardigheden en ervaring om doeltreffend te communiceren (waar nodig), teneinde het gedrag van de supporters te beïnvloeden; en/of
- zijn specialisten in de gedragingen van supporters en de mogelijke risico's die zij vormen; en
- zijn in staat om tijdens het evenement, via hun verbidingsfunctionaris/operationeel coördinator, aan de politiecommandanten van het organiserende land doeltreffend inlichtingen te verstrekken omtrent de aard van het risico dat supporters op een gegeven tijdstip en plaats kunnen vormen.

De leden van de bezoekende politiedelegatie moeten in staat zijn om zowel positieve als negatieve inlichtingen over hun team/nationale supporters te verstrekken. Op die manier kunnen de politiecommandanten van het organiserende land zorgvuldig afgewogen beslissingen nemen over de noodzaak van interventie of het bevorderen van legitiem supportersgedrag.

Hierbij moet worden benadrukt dat bezoekende uitvoerende politiefunctionarissen voornamelijk een adviserende rol hebben, en niet zozeer een operationele of besluitvormingsrol.

Behoudens instemming van het organiserende land kunnen bezoekende uitvoerende politiefunctionarissen ook worden ingezet om inlichtingen/bewijsmateriaal te verzamelen, met behulp van de overeengekomen uitrusting, die door de organiserende politiemacht of met het oog op vervolging in eigen land wordt gebruikt.

HOOFDSTUK 3

Samenwerking tussen politiediensten tijdens het evenement

De ondersteuning en de toegevoegde waarde die een bezoekende politiedelegatie kan bieden bij de organisatie van het politieoptreden moet optimaal worden benut.

De bezoekende politiedelegatie dient te worden ingelicht over het operationele plan van de organiserende politie (met inbegrip van hun aanpak van crowd management en de tolerantieniveaus voor gedrag). Zij worden ten volle betrokken bij de operatie van de organiserende politie (en krijgen de mogelijkheid om aan de voor- en nabesprekingsvergaderingen over de wedstrijd deel te nemen).

Met betrekking tot het taalgebruik worden voorafgaand de nodige afspraken gemaakt tussen de betrokken landen.

De organiserende politie en de bezoekende politiedelegatie houden hun respectieve NIV's op de hoogte van de ontwikkelingen tijdens de operatie en dienen bij hun NIV binnen 7 dagen een verslag van na de wedstrijd in).

De leden van de bezoekende politiedelegatie worden afgeschermd van de media, tenzij specifieke regelingen zijn overeengekomen met de delegatieleider.

De bezoekende politiedelegatie draagt er steeds zorg voor andere personen door haar optreden niet onnodig in gevaar te brengen ⁽¹⁾.

In noodgevallen (bijv. in geval van onmiddellijke dreiging voor zijn/haar fysieke veiligheid) of indien zulks uit tactische overwegingen overeengekomen is, maakt (maken) de bezoekende politiefunctionaris(-sen) die niet in uniform is (zijn) ingezet, gebruik van de in aanhangsel 3 beschreven gebruikelijke oplichtende vesten waarin hij/zij duidelijk herkenbaar is (zijn) als bezoekende politiefunctionaris. Elke bezoekende politiefunctionaris brengt dit vest mee als hij/zij zich naar het buitenland begeeft.

De politiedienst van het organiserende land draagt er in overleg met de voetbalorganisatoren zorg voor dat de bezoekende politiedelegatie, in voorkomend geval, beschikt over de nodige toegang tot het stadion en accreditatie (zitplaats niet verplicht) om haar taak doeltreffend uit te voeren. De stewards en ander veiligheids- en beveiligingspersoneel moeten hiervan op de hoogte worden gebracht op de briefing(s) voorafgaand aan de wedstrijd.

Landen die over de wettelijke mogelijkheden beschikken om risicosupporters het uitreizen te beletten, moeten alle nodige maatregelen nemen om dit effectief te bewerkstelligen, en brengen het organiserende land hiervan op de hoogte. Elk land neemt alle mogelijke maatregelen om te voorkomen dat de eigen onderdanen kunnen deelnemen aan verstoringen van de openbare orde in een ander land en/of deze organiseren.

De politiediensten van het organiserende land dienen ervoor te zorgen dat zij over tolken van de talen van de supporters van de bezoekende landen beschikken. Dit voorkomt dat de bezoekende politiedelegaties deze taak op zich moeten nemen, en zo niet aan de operationele taken toekomen. Deze tolken vergemakkelijken tevens de communicatie tussen de politiediensten van het organiserende land en de bezoekende politiedelegatie.

HOOFDSTUK 4

Samenwerking tussen de politie en de organisator

SECTIE 1

De rol van de organisator

De organisator van voetbalwedstrijden met een internationale dimensie moet alles in het werk stellen om de veiligheid en het effectieve crowd management in het stadion vóór, tijdens en na de wedstrijd te verzekeren, opdat de inzet van politiemensen op een zo efficiënt mogelijke manier kan gebeuren.

⁽¹⁾ Zie de artikelen 21 en 22 van het Prümbesluit van de Raad, inzake wettelijke en strafrechtelijke aansprakelijkheid.

Een gecoördineerde aanpak tussen alle betrokken partijen is cruciaal voor een efficiënte strategie voor de organisatie van voetbalwedstrijden met een internationale dimensie. Een goede samenwerking tussen de organisator, de betrokken privé-actoren, de overheden en de politie is derhalve ten sterkste aanbevolen.

Teneinde de veiligheids- en beveiligingsrisico's tot een minimum te beperken, moeten de overheden en/of de politie aan de organisator minimumvereisten stellen waaraan zij moeten voldoen om voetbalwedstrijden met een internationale dimensie te organiseren. De checklist van de Raad van Europa kan hiertoe worden gebruikt (zie hoofdstuk 9).

SECTIE 2

Samenwerking tussen de politie en de organisator

De organisator moet een persoon aanstellen die verantwoordelijk is voor de veiligheid in het stadion (gewoonlijk de „veiligheidsfunctionaris” genoemd). Het is belangrijk dat de politie nauwe contacten onderhoudt met deze persoon.

De politie en de organisatie die voor de veiligheid in het stadion verantwoordelijk zijn, dienen op een complementaire basis samen te werken, zonder afbreuk te doen aan de verantwoordelijkheden, bevoegdheden en taken van de andere partij, die in de nationale wetgeving zijn vastgelegd of in een schriftelijke overeenkomst tussen de organisator en de politie zijn bepaald of gespecificeerd.

Tenzij dit is vastgelegd in de nationale wetgeving, dient deze overeenkomst aan te geven welke taken door de organisator worden uitgevoerd, en welke door de politie; daarbij moet specifieke aandacht uitgaan naar de respectieve functies van de veiligheidsfunctionaris en de politiecommandant op het terrein, alsook van het veiligheidspersoneel en van de politiefunctionarissen.

Tenzij dit is vastgelegd in de nationale wetgeving, dient de overeenkomst ook te specificeren:

- wie de cordons en fouillering vóór het betreden van het stadion uitvoert;
- wie belast is met de maatregelen voor het monitoren en beheren van de bewegingen van de mensenmassa's en wie besluit tot het openen of sluiten van de toegangspoorten en de draaihekken;
- welke bijstand de politiefunctionarissen verlenen aan het veiligheidspersoneel en/of vice versa ter voorkoming van ongeregelde toestanden of bij het aanpakken van onruststokers;
- wie besluit dat de aanvang van een wedstrijd wordt uitgesteld, en in welke omstandigheden (normaal gezien de organisator uit veiligheidsoverwegingen, of de politie in geval van daadwerkelijke of potentiële verstoring van de openbare orde);
- wie besluit, en onder welke omstandigheden, dat een wedstrijd wordt afgelast en wie verantwoordelijk is voor de contacten met de scheidsrechter;
- in welke omstandigheden de politie de controle over het volledige of over een deel van het stadion overneemt, de procedure daarvoor en de procedure voor de uiteindelijke teruggave van de controle aan de organisator;
- wie de evacuatie van het stadion leidt en superviseert, en in welke omstandigheden;
- wie de hulpdiensten op de hoogte brengt van een incident waarvoor hun aanwezigheid (waarschijnlijk) noodzakelijk is;
- wie de noodprocedures van de organisator in werking stelt.

HOOFDSTUK 5

Samenwerking tussen politie, justitie en met vervolging belaste autoriteiten

De inhoud van dit hoofdstuk dient te worden gezien in het licht van de grote verschillen tussen de structuren en bevoegdheden van justitie en van de met vervolging belaste autoriteiten in de lidstaten.

Een nauwe samenwerking tussen politie, justitie en de met vervolging belaste instanties kan aanzienlijke voordelen opleveren, zowel bij eenmalige wedstrijden als bij toernooien.

Het organiserende land heeft de soevereiniteit en de jurisdictie om alle vermeende evenementgerelateerde inbreuken te behandelen, maar de politie en de andere instanties in de lidstaten, alsmede de bevoegde EU-organen (bijv. Eurojust) dragen ook een verantwoordelijkheid wat betreft bijstand en ondersteuning van justitie en de met vervolging belaste autoriteiten in het organiserende land.

Alle lidstaten moeten ervoor zorgen dat evenementgerelateerde inbreuken op een snelle en gepaste wijze worden behandeld.

De organiserende politie en de andere autoriteiten moeten de bezoekende politie en supporters inlichten over de toepasselijke binnenlandse wetgeving en/of de strafrechtelijke, civielrechtelijke of administratieve procedures, alsook over de maximumstraffen voor de meest voorkomende voetbalgerelateerde inbreuken.

De bestaande multilaterale overeenkomsten inzake wederzijdse rechtshulp moeten, in voorkomend geval, ten volle worden benut bij alle voetbalwedstrijden met een internationale dimensie, en een organiserend land kan daarnaast met andere landen bilaterale overeenkomsten sluiten voor verhoogde wederzijdse rechtshulp voor, tijdens en na het evenement.

Het NIV van het (de) ondersteunende land(en) moet het NIV van het organiserende land op de hoogte stellen van:

- eventuele wettelijke mogelijkheden waarover zij beschikken om te voorkomen dat risicosupporters het evenement bijwonen (bijv. verbodsbepalingen voor voetbalwedstrijden/uitreisverboden);
- de mogelijkheden waarover de bezoekende politiedelegatie en/of een andere bevoegde instantie (bijv. bezoekende verbindingsfunctionarissen van justitie) overeenkomstig de nationale of internationale wetgeving beschikken in het kader van de bilaterale overeenkomst tussen de betrokken landen, om bewijsmateriaal te verzamelen van voetbalgerelateerde inbreuken die door bezoekende supporters zijn gepleegd;
- in het organiserende land gepleegde inbreuken die in het ondersteunende land kunnen worden vervolgd (bij terugkeer van de pleger).

Het organiserende land kan andere landen verzoeken een verbindingsfunctionaris van justitie/rechter of een ander orgaan met vervolgingsbevoegdheid te sturen, die dan tijdens het evenement aanwezig is.

Aanbevolen wordt dat de organiserende autoriteiten, overeenkomstig de nationale wetgeving inzake gegevensbescherming, aan de bezoekende politiedelegatie en/of de bevoegde instantie (bijv. bezoekende verbindingsfunctionarissen van justitie) informatie verstrekken uit het strafregister of gerechtelijke dossiers, politie- en onderzoeksverslagen, alsmede aanhoudingsdossiers, van hun landgenoten.

Een ondersteunend land kan er op zijn beurt mee instemmen een verbindingsfunctionaris van justitie/rechter of een ander orgaan met vervolgingsbevoegdheid beschikbaar te houden om op verzoek van het organiserende land daarheen te reizen, of een aangewezen verbindingsfunctionaris van justitie/rechter of een ander orgaan met vervolgingsbevoegdheid aan te stellen voor contacten met de organiserende autoriteit.

Binnen de werkingssfeer van de nationale wetgeving trachten de ondersteunende NIV's verzoeken om meer informatie over aangehouden individuen snel te beantwoorden, onder meer gegevens van vroegere veroordelingen, met inbegrip van voetbalgerelateerde inbreuken.

De kosten die voortvloeien uit het sturen van verbindingsfunctionarissen van justitie/rechters of andere organen met vervolgingsbevoegdheid naar het organiserende land, moeten in een bilaterale overeenkomst worden vastgelegd.

Het organiserende land verstrekt de noodzakelijke communicatiemiddelen en andere faciliteiten aan de bezoekende verbindingsfunctionarissen van justitie/rechters of andere organen met vervolgingsbevoegdheid.

HOOFDSTUK 6

Samenwerking tussen politie en supporters

Contacten tussen politie en supportergroepen op nationaal en lokaal niveau kunnen aanzienlijk bijdragen tot het beperken van de veiligheids- en beveiligingsrisico's in voetbalwedstrijden met een internationale dimensie. Deze samenwerking kan evenwel worden ondermijnd indien de perceptie bestaat dat de supportersvertegenwoordigers voor de politie werken, en bijvoorbeeld persoonsgegevens zouden meedelen.

De organiserende politie en andere autoriteiten dienen rekening te houden met de potentiële voordelen van door supporters geleide/supportersgerelateerde initiatieven zoals fanambassades, fanprojecten en contactpersonen/vertegenwoordigers van fans.

De bezoekende politiedelegaties en supportersvertegenwoordigers kunnen de organiserende politie op de hoogte stellen van de aard en de cultuur van de bezoekende supporters. Dit moet een onderdeel zijn van het dynamische risicobeoordelingsproces van de organiserende politie.

Een onafgebroken samenwerking en communicatie tussen de politie en de supportersgroepen kan de basis helpen leggen voor een veilige, beveiligde en uitnodigende sfeer voor alle supporters, en kan een kanaal vormen voor het doorgeven van belangrijke informatie, zoals reisadvies, toegangsroutes tot het stadion, geldende wetgeving en tolerantieniveaus voor gedrag. Een en ander kan ook het verstrekken van een vlot toegankelijk contact- en informatiepunt behelzen, waar de supporters terecht kunnen met hun vragen.

Gebleken is dat supporters met deze aanpak worden gestimuleerd om zelf de orde te bewaren en dat een vroege en gepaste interventie bij opkomende veiligheidsproblemen of -risico's hiermee wordt vergemakkelijkt.

HOOFDSTUK 7

Communicatie- en mediastrategie

Communicatiestrategie

Een doeltreffende en transparante communicatiestrategie maakt integraal deel uit van een succesvol veiligheids- en beveiligingsconcept voor voetbalwedstrijden, toernooien en andere sportevenementen met een internationale dimensie.

De politie instanties van het organiserende land dienen derhalve nauw met de overheids- en lokale instanties, de voetbalautoriteiten/organisator, de media en de supportersgroepen samen te werken bij de voorbereiding en aflevering van een alomvattende communicatiestrategie met meerdere instanties.

Een doeltreffende strategie met meerdere instanties is een cruciaal aspect van eender welke communicatiestrategie; aldus wordt aan alle partijen, en met name voor de bezoekende supporters belangrijke informatie verstrekt, bijvoorbeeld reisadvies, toegangsroutes tot het stadion, toepasselijke wetgeving en tolerantieniveaus voor gedrag.

De centrale doelstelling moet erin bestaan een positief beeld te scheppen van het evenement bij de thuis supporters en de bezoekende supporters, de lokale gemeenschappen, het algemene publiek en de personen die deelnemen aan de veiligheids- en beveiligingsactiviteiten. Op die manier kan voor alle betrokkenen een uitnodigende omgeving worden geschaapen, wat de veiligheids- en beveiligingsrisico's in belangrijke mate beperkt.

Mediastrategie

De mediastrategie van de politie (en de bredere strategie met meerdere instanties) moet ten minste de volgende doelstellingen nastreven:

- informatie verstrekken op een proactieve, open en transparante manier;
- op een geruststellende en positieve manier informatie verstrekken over voorbereidingen inzake veiligheid en beveiliging;
- aangeven dat de politie van plan is rekening te houden met de legitieme bedoelingen van de supporters;
- duidelijk maken welke gedragingen de politie niet zal dulden.

De politie moet nauw met de overheids- en lokale instanties, de voetbalautoriteiten/organisatoren en, in voorkomend geval, met de supportersgroepen samenwerken bij het opstellen en uitdragen van een mediastrategie met meerdere instanties, waarin:

- het positieve imago van het evenement proactief wordt bevorderd;
- de verantwoordelijkheden van de politie en de partnerinstanties worden verduidelijkt, met name wie de leiding heeft in de contacten met de media over de diverse aspecten van veiligheid en beveiliging (en meer);
- gezamenlijke achtergrond- en briefing informatie wordt verstrekt aan alle persvoorlichters van de politie en de partnerinstanties (het briefingmateriaal moet regelmatig worden geactualiseerd, teneinde rekening te houden met terugkerende thema's of vragen en opkomende risico's of evenementen);
- ervoor wordt gezorgd dat op gezette tijden feitelijke informatie wordt verspreid onder de media en/of op het internet, in de aanloop naar, tijdens en na het evenement;

- de mogelijkheid wordt geboden voor pers-/mediabriefings op gezette tijden;
- rekening wordt gehouden met de behoeften/interesses van de verschillende categorieën van journalisten/media.

HOOFDSTUK 8

Vergadering van EU-voetbaldeskundigen

Het is ten zeerste aanbevolen dat onder elk voorzitterschap een vergadering van deskundigen plaatsvindt over:

- de aanbevelingen die zijn gedaan in de hoofdstukken 1 tot en met 7;
- nieuwe tendensen/ontwikkelingen in het supportersgedrag;
- internationale banden tussen supporter groepen;
- de uitwisseling van beste politiepraktijken;
- alle andere onderwerpen die in dit verband van belang kunnen zijn.

De vergadering van EU-voetbaldeskundigen kan subgroepen specialisten opdragen zich over nieuwe kwesties op het gebied van de voetbalveiligheid te buigen en aanbevelingen op te stellen.

Het voorzitterschap brengt aan de Raad verslag uit over het resultaat van de vergadering. Dit verslag komt in de plaats van de jaarlijkse vragenlijst over voetbalvandalisme die overeenkomstig document 8356/01 ENFOPOL 40 moest worden ingevuld.

HOOFDSTUK 9

Lijst van relevante documenten over de veiligheid en de beveiliging van voetbalwedstrijden

SECTIE 1

Overzicht van door de Raad van de EU eerder aangenomen documenten

1. Aanbeveling van de Raad van 30 november 1993 over de verantwoordelijkheid van de organisatoren van sportmanifestaties;
2. Aanbeveling van de Raad van 1 december 1994 over de rechtstreekse informele informatie-uitwisseling met de LMOE op het gebied van internationale sportmanifestaties (correspondentennetwerk);
3. Aanbeveling van de Raad van 1 december 1994 over de informatie-uitwisseling bij grote manifestaties en bijeenkomsten (correspondentennetwerk);
4. Aanbeveling van de Raad van 22 april 1996 betreffende richtsnoeren ter voorkoming en beteugeling van ongeregeldeheden rond voetbalwedstrijden; met standaardformaat als bijlage voor de politie informatie-uitwisseling over voetbalvandalen (PB C 131 van 3.5.1996, blz. 1);
5. Gemeenschappelijk Optreden 97/339/JBZ van de Raad van 26 mei 1997 met betrekking tot de samenwerking op het terrein van de openbare orde en veiligheid (PB L 147 van 5.6.1997, blz. 1);
6. Resolutie van de Raad van 9 juni 1997 over voorkoming en beteugeling van voetbalvandalisme door ervarings-uitwisseling, stadionverboden en mediabeleid (PB C 193 van 24.6.1997, blz. 1);
7. Resolutie van de Raad van 21 juni 1999 betreffende een handboek voor de internationale politiesamenwerking en maatregelen ter voorkoming en bestrijding van geweld en ongeregeldeheden rond internationale voetbalwedstrijden (PB C 196 van 13.7.1999, blz. 1);
8. Resolutie van de Raad van 6 december 2001 betreffende een handboek met aanbevelingen voor de internationale politiesamenwerking en maatregelen ter voorkoming en bestrijding van geweld en ongeregeldeheden rond voetbalwedstrijden met een internationale dimensie waarbij ten minste één lidstaat is betrokken (PB C 22 van 24.1.2002, blz. 1);

9. Besluit van de Raad van 25 april 2002 inzake veiligheid naar aanleiding van voetbalwedstrijden met een internationale dimensie (PB L 121 van 8.5.2002, blz. 1);
10. Resolutie van de Raad van 17 november 2003 met het oog op de oplegging in de lidstaten van een stadionverbod bij voetbalwedstrijden met een internationale dimensie (PB C 281 van 22.11.2003, blz. 1);
11. Resolutie van de Raad van 4 december 2006 betreffende een handboek met aanbevelingen voor de internationale politiesamenwerking en maatregelen ter voorkoming en bestrijding van geweld en ongeregeldeheden rond voetbalwedstrijden met een internationale dimensie waarbij ten minste één lidstaat is betrokken (PB C 322 van 29.12.2006, blz. 1-39);
12. Besluit van de Raad van 12 juni 2007 tot wijziging van Besluit 2002/348/JBZ inzake veiligheid naar aanleiding van voetbalwedstrijden met een internationale dimensie (PB L 155 van 15.6.2007, blz. 76-77);

SECTIE 2

Overzicht van eerder door het Permanent Comité van de Europese Overeenkomst inzake gewelddadigheden door en wangedrag van toeschouwers rond sportevenementen en in het bijzonder rond voetbalwedstrijden (Raad van Europa) aangenomen documenten

1. Europese Overeenkomst inzake gewelddadigheden door en wangedrag van toeschouwers rond sportevenementen en in het bijzonder rond voetbalwedstrijden;
2. Aanbeveling Rec (1999) 1 over de inzet van stewards;
3. Aanbeveling Rec (1999) 2 over de verwijdering van hekwerk in stadia;
4. Aanbeveling Rec (2001) 6 van het Comité van Ministers aan de lidstaten over het voorkomen van racisme, vreemdelingenhaat en raciale onverdraagzaamheid in de sport;
5. Aanbeveling Rec (1989) 1 over richtsnoeren voor de kaartverkoop;
6. Aanbeveling Rec (2002) 1 over richtsnoeren voor de kaartverkoop voor internationale voetbalwedstrijden;
7. Aanbeveling Rec (2003) 1 over de rol van maatschappelijke en educatieve maatregelen bij het voorkomen van geweld in de sport en het Handboek preventie geweld bij voetbalwedstrijden;
8. Aanbeveling Rec (2008) 1 over een checklist van door de organisatoren van professionele sportevenementen en door de overheden te nemen maatregelen;
9. Aanbeveling Rec (2008) 2 over de inzet van bezoekende stewards;
10. Aanbeveling Rec (2008) 3 over het gebruik van vuurwerk bij sportevenementen;
11. Aanbeveling Rec (2009) 1 over het gebruik van plekken voor public viewing bij grootschalige sportevenementen;
12. Aanbeveling over de beginselen van gastvrijheid bij de organisatie van sportevenementen (nog niet voltooid).

*Aanhangsel 1***Dynamische risicobeoordeling en crowd management**

Met inachtneming van:

- document 8241/05 ENFOPOL 40 betreffende dynamische risicobeoordeling in het kader van internationale voetbalwedstrijden;
- document 8243/05 ENFOPOL 41 betreffende tactisch optreden van de politie met het oog op handhaving van de openbare orde in samenhang met internationale voetbalwedstrijden;
- de ervaring die is opgedaan met, en de lering die is getrokken uit het Europees kampioenschap van 2004 en latere toernooien;
- de evaluatie van de filosofie achter het politieoptreden, algemeen bekend als de 3 D-aanpak (*dialogue, de-escalation and determination* - dialoog, de-escalatie en vastberadenheid) tijdens het Europees kampioenschap van 2008;

moeten de volgende kanttekeningen worden geplaatst bij de beoordeling van veiligheids- en beveiligingsrisico's voor, tijdens en na het evenement.

Grondbeginselen

Een actuele uitlegging van „doeltreffend crowd management” wijst op het belang van de volgende elementen:

- instandhouding van de perceptie van adequaat politieoptreden bij de mensen in de massa;
- het vermijden van het gebruik van geweld tegen mensenmassa's als geheel, als slechts een minderheid een bedreiging vormt voor de openbare orde;
- een „onopvallende” of „gegradeerde” tactische benadering van het politieoptreden die de politievermogens voor communicatie, dialoog en dynamische risicobeoordeling versterkt.

Facilitering

- de strategische benadering moet eerder preventief zijn, met gebruik van maatregelen met beperkte gevolgen, dan repressief;
- in elke fase van een operatie moeten de politiestrategie en -tactieken rekening houden met de legitieme bedoelingen van supporters, voor zover deze vreedzaam zijn, en deze in de hand werken (bijvoorbeeld handelen volgens hun identiteit en hun cultuur, en reizen naar en vertrekken van de wedstrijd in alle veiligheid);
- er moeten grenzen worden gesteld aan bepaald supportersgedrag, en die supporters moeten op de hoogte worden gebracht van de redenen voor het politieoptreden en van de alternatieven die de politie biedt om hun legitieme doelstellingen te verwezenlijken.

Evenwicht

- Tijdens een evenement waaraan mensenmassa's deelnemen, kan het niveau van het risico voor de openbare orde snel veranderen;
- er moet een evenwicht zijn tussen de aard van het politieoptreden en het niveau, de bronnen en de aard van het risico op het ogenblik dat er interactie is tussen de politie en de menigte;
- het politieoptreden moet gegradeerd zijn en direct kunnen inspelen op de aard en de niveaus van toenemend en afnemend risico;
- Als er evenwicht is, zal een meerderheid van de mensenmassa de politimaatregelen gemakkelijker als adequaat aanmerken, en zich minder waarschijnlijk aansluiten bij diegenen die de confrontatie zoeken;
- om de kans op en de omvang van incidenten te verkleinen, is het dus van doorslaggevend belang dat de risicobeoordelingen nauwkeurig zijn en altijd aan de basis liggen van de politietactieken.

Differentiatie

- Ongedifferentieerd gebruik van geweld kan bijdragen tot een wijdverspreide escalatie van de niveaus van verstoring van de openbare orde door de interactie ervan met de dynamiek van mensenmassa's;
- differentiatie tussen individuele supporters die een concreet gevaar vormen en de andere, is dan ook een element dat moet worden ingebouwd in elke strategische en tactische beslissing in verband met crowd management (d.w.z. opleiding, planning, briefing en operationele praktijken);

- het is niet opportuun op te treden tegen een mensenmassa die zich toevallig op een bepaalde plaats bevindt, tenzij er bewijzen zijn dat zij gezamenlijk trachten de openbare orde te verstoren.

Dialog

- Proactieve communicatie met supporters is van groot belang. Daarvoor worden het best politiefunctionarissen met goede communicatievaardigheden ingezet;
- het scheppen van een uitnodigende sfeer en het wegnemen van mogelijke oorzaken van conflicten moeten centraal staan;
- deze benadering kan helpen bij het verzamelen van hoogwaardige informatie over intenties, vooruitzichten, bezorgdheden en gevoeligheden van supporters, en andere informatie in verband met mogelijke risico's;
- ook stelt dialoog de politie in staat te communiceren over problemen inzake supportersgedrag, risico's waaraan zij kunnen blootstaan en oplossingen voor problemen die zich aandienen.

Voorbeelden van goede praktijken

Voor het evenement

De risicobeoordeling dient rekening te houden met:

- de onderliggende cultuur van de supportergroep die moet worden bewaakt (bijvoorbeeld typisch gedrag, beweeggeden en intenties);
- factoren die het risico kunnen beïnvloeden, bijvoorbeeld activiteiten van andere groepen (zoals supporters van de tegenpartij en/of lokale gemeenschappen), gevoeligheden, geschiedenis en andere elementen die van bijzonder belang zijn (data, plaatsen, handelwijzen, symbolen);
- omstandigheden die van invloed kunnen zijn op het gedrag van, of het risico dat uitgaat van, supporters of groepen die een gevaar lijken te vormen voor de openbare orde.

Er moeten tolerantieniveaus voor gedrag worden vastgesteld, en er moet voorrang worden verleend aan communicatie daarover met supportersverenigingen. Supporters moeten worden aangemoedigd zich te verzamelen in een veilige/gecontroleerde omgeving (bijvoorbeeld een supporterszone).

Op basis van die informatie en die inlichtingen in verband met de specifieke wedstrijd moet het mogelijk zijn voorstellingen te doen over en een onderscheid te maken tussen wedstrijden met een normaal risico en wedstrijden met een verhoogd risico voor de openbare orde.

Er moet een duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen risico's voor specifieke soorten incidenten, zoals openbare orde, openbare veiligheid, criminaliteit in verband met massa-evenementen en terrorisme.

Eerste contact

Aangezien het niveau van het risico voor de openbare orde niet vastligt, maar dynamisch is, kan het naar gelang van de omstandigheden snel stijgen en dalen. De risiconiveaus moeten daarom voortdurend in het oog worden gehouden en nauwkeurig worden geëvalueerd.

Daartoe:

- moet de politie een hoog niveau van positieve intermenselijke interactie met supporters onderhouden (niet-agressieve houding, glimlachen, werken per twee of in kleine groepen in standaarduniform, sterk verspreid over en in de mensenmassa's, tegemoet komend aan verzoeken om foto's te maken enz.);
- moeten functionarissen, indien de taal geen belemmering vormt, trachten te communiceren met supporters om informatie te verzamelen over hun gedrag, intenties, bezorgdheden, gevoeligheden en andere zaken die van belang zijn voor hun gedrag;
- moeten interventie-eenheden (d.w.z. „mobiele eenheden” met beschermende uitrusting, voertuigen, enzovoorts) zich op een discrete plaats bevinden, tenzij de situatie een krachtadiger optreden vereist.

Zo kan de politie van het organiserende land informatie verzamelen en input leveren voor commandobeslissingen inzake tactische inzet op basis van een voortdurende en permanente risicobeoordeling.

Toenemend risico

Indien zich omstandigheden voordoen die gevaar opleveren, is het van belang:

- te communiceren met diegenen die dreigen een politieoptreden uit te lokken;

— indien bezoekende supporters bij een incident betrokken zijn, moeten beoordelingen van de politie van het organiserende land worden gevalideerd door de bezoekende politiedelegatie.

Mochten bovenstaande maatregelen niet volstaan om de situatie op te lossen, dan kan verder gebruik van geweld door de politie nodig zijn. Doel van de inzet van de politie in dit stadium is verdere risico's tot een minimum te beperken; het is dan ook essentieel dat maatregelen de spanningen niet doen toenemen (bijv. ongedifferentieerd gebruik van geweld). Wanneer er aanwijzingen voor een verhoogd risico zijn:

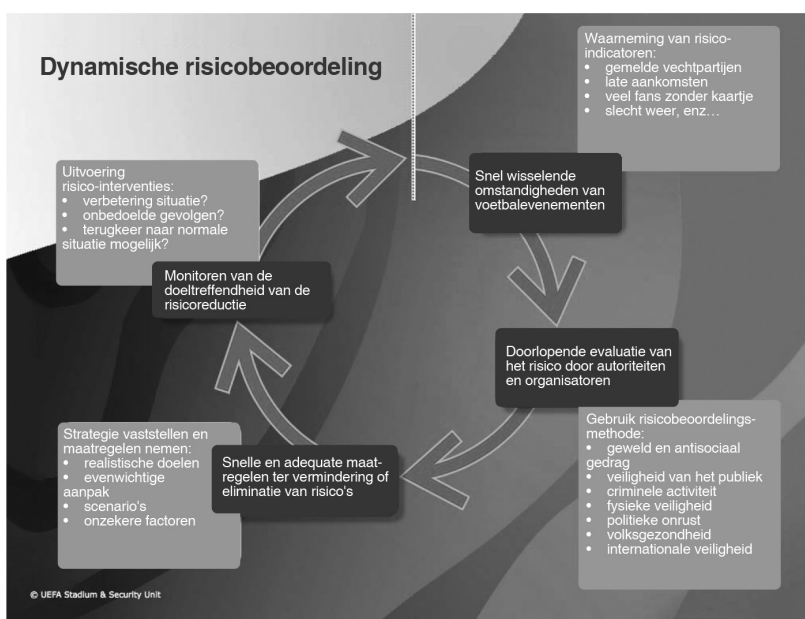
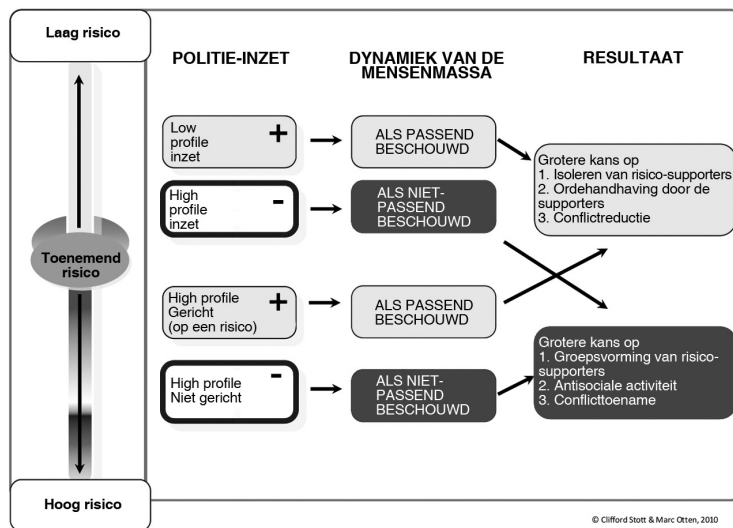
- is het van vitaal belang dat informatie over de personen die een risico opleveren, en de aard van dat risico, duidelijk worden meegedeeld aan de interventie-eenheden die worden ingezet, zodat er gericht geweld kan worden gebruikt;
- moeten diegenen die geen gevaar opleveren, de mogelijkheid krijgen zich te verwijderen en/of de tijd om zelf de orde te handhaven.

De-escalatie

— Zodra het(de) incident(en) is(zijn) opgelost, moet het politieoptreden tot een passend niveau worden verlaagd.

Na het evenement

— Er moet een grondige debriefing komen en alle relevante informatie (bijv. de kwaliteit van de informatie die vóór en tijdens het evenement is verkregen, het gedrag en het management van de supporters, politietactieken en de handhaving van tolerantieniveaus) moet worden geregistreerd bij het NIV.

Aanhangsel 2

Termijnen voor verzoeken om producten en diensten van Europol ⁽¹⁾

	Officieel verzoek aan Europol
Initiële evenementgerelateerde algemene dreigingsevaluatie inzake georganiseerde criminaliteit (GTA)	D ⁽¹⁾ -12 maanden
Initiële evenementgerelateerde algemene dreigingsevaluatie inzake terrorisme (GTTA)	D-12 maanden
Actualisering van de GTA of de GTTA	D-6 maanden
Specifieke dreigingsevaluaties (specifieke criminaliteitsvorm)	D-6 maanden
Operationele analytische ondersteuning in het kader van bestaande Europol-analysebestanden	D-4 maanden
Opleiding strategische analyse	D-8 maanden
Opleiding operationele analyse	D-8 maanden
Specifieke opleiding (criminaliteitsvorm)	D-6 maanden
Europol-verbindingsofficier ter plaatse	D-12 maanden

⁽¹⁾ Begindatum van het evenement.

⁽¹⁾ Ondersteuning van Europol aan de lidstaten — grote internationale sportevenementen (dossierr.: 2570-50r1).

Aanhangsel 3

Specificaties voor en voorbeeld van politie-identificatievesten

Het betreft een over het hoofd aan te trekken mouwloos vest

Kleur: NAVO BLAUW:

Kleurcode: Pantone 279C

Identificatiemerkttekens

Eén woord: POLICE (alleen Engels) in een rechthoekig kader - in het midden van het vest, zowel voor als achter.

POLICE letters en kader: Navoblauwe achtergrond.

Letters en kader zijn zilverkleurig en lichtgevend.

Afmetingen kader = 25 cm × 9 cm

POLICE letters: Breedte = 1,3 cm per letter
Hoogte = 7,5 cm

Voorkant vest:

Linkerborst (boven het kader met POLICE): Nationale vlag 10 cm × 7 cm - geborduurd / opgenaaid of in plastic hoes.

Rechterborst (boven het kader met POLICE): EU-symbool 8 cm × 8 cm

Onder kader met POLICE is op de voorkant van het vest een 5 cm brede, lichtgevende zilverkleurige band aangebracht.

Achterkant vest:

Nationale vlag boven het kader met POLICE: 10 cm × 7 cm.

Onder het kader met POLICE is op de achterkant van het vest een 5 cm brede, lichtgevende zilverkleurige band aangebracht.

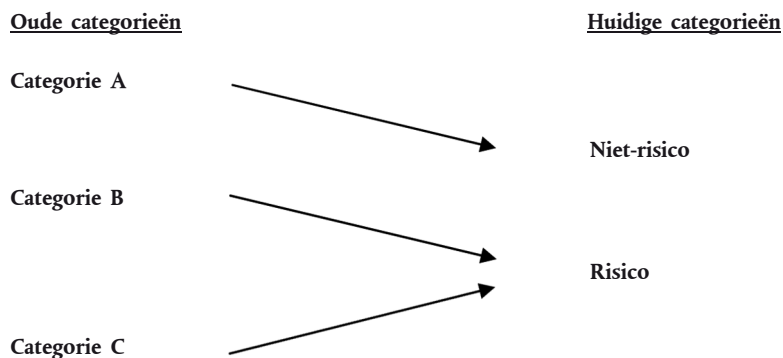
De vesten kunnen worden vastgezet met klittenband of drukknopen aan weerszijden.

Kleurcode: Navoblauw
Pantone: 279C

Aanhangsel 4

Categorieën voetbalsupporters

Definitie van „risicosupporter”

Een al dan niet gekend persoon die kan worden beschouwd als iemand die een mogelijk risico vormt voor de openbare orde of antisociaal gedrag kan vertonen, al dan niet met opzet, bij of in verband met een voetbalevenement (zie dynamische risicoanalyse hieronder)

Definitie van „niet-risicosupporter”

Een al dan niet gekend persoon die kan worden beschouwd als iemand die geen risico vormt voor het aanzetten of bijdragen tot geweld of ordeverstoring, al dan niet met opzet, bij of in verband met een voetbalevenement

CHECKLIST RISICOSUPPORTERS

Elementen	Toelichting
OPENBARE ORDE	
Traditionele clubrivaliteit	
Verwacht geweld	
Racistisch gedrag	
Meegereide supporters waarschijnlijk in thuisvak	
Bestorming van het speelveld	
Alcoholgerelateerde problemen	
Wapengebruik	
Kennis van politietactieken	
Andere punten	
OPENBARE VEILIGHEID	
Terrorismedreiging	
Politieke spanningen / gebruik van spandoeken	
Kans op gebruik van Bengaals vuur / vuurwerk	
Reizende supporters zonder plaatsbewijs	
Kaartverkoop op de zwarte markt	
Andere punten	
CRIMINELE ACTIVITEITEN	
Valse plaatsbewijzen	
Verkoop / gebruik van drugs	
Andere punten	
